

چهارمین

3416

۲۰۰

۴۱

۳۰

چهل حدیث نگرانی های پیامبر خدا ﷺ

www.ketab.ir

نگرانی های پیامبر خدا ﷺ

آسیب هادر جامعه اسلامی

محمود لطیفی

نشر معروف

سرشناسه: لطیفی، محمود، ۱۳۳۱ - / عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث نگرانی های پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم: آسیب ها در جامعه اسلامی/محمود لطیفی. / مشخصات نشر: قم: نشر معروف، ۱۳۹۶. / مشخصات ظاهری: ۶۴ ص. ۱۷×۱۱ س. م. شابک: ۱۵۰۰۰۰ ریال 9786008916123 / وضعیت فهرست نویسی: فیا عنوان دیگر: آسیب ها در جامعه اسلامی. / موضوع: محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- احادیث / موضوع: Muhammad, Prophet -- 20th century Arab'inat -- 20th century* / موضوع: اربعینات -- قرن ۱۴ / موضوع: Hadith (Shiites) -- 20th century / موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴ / موضوع: / ۱۳۹۶ چ ۸۸ / ۶ چ ۹ / BP۱۴۳ / ۲۹۷ / ۲۱۸ / رده بندی دیویی: ۵۱۰.۷۲۷۱ / رده بندی ملی: ۵۱۰.۷۲۷۱

عنوان: چهار حدیث نگرانی های پیامبر خدا ﷺ

مؤلف: محمود لطیفی

ناشر: معروف - قم

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

چاپخانه: نگارش / قم

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: 978-600-8916-12-3

| قم | خیابان مصلاى قدس | بین ک ۶۴ | پلاک ۶۸۲ |

| تلفکس: ۳۲۹۲۶۱۷۵ ۰۲۵ | تلفن: ۳۲۹۳۹۱۴۰ ۰۲۵ |

| www.marooof.org | Email: nashremarooof@gmail.com |

فهرست

۹	 مقدمه
۱۷	 ۱. هوس ها و آرزوها
۱۸	 ۲. نفاق
۲۰	 ۳. درآمد های نامشروع
۲۱	 ۴. حرص و آرز
۲۲	 ۵. سبک شماری دین
۲۴	 ۶. شش بلای ویرانگر
۲۶	 ۷. لغزش نخبگان
۲۷	 ۸. رهبران گمراهی
۲۸	 ۹. مسابقه برای دنیا
۲۹	 ۱۰. برکت های بی برکت

۱۱. تکاثر، حسادت و کشتار ۳۰
۱۲. شگرد منافقانه ۳۱
۱۳. ریا و تظاهر ۳۲
۱۴. انحراف حاکمان ۳۳
۱۵. فقر برنامه ریزی ۳۴
۱۶. گمراهی یافتگان ۳۵
۱۷. بدتر از مگ ۳۶
۱۸. بدتر از بادانی ۳۷
۱۹. شهوت و شراب ۳۸
۲۰. آسایش و رفاه ۳۹
۲۱. بدتر از دجال فتنه گر ۴۰
۲۲. دنیای بی حسب و نسب ۴۱
۲۳. رفاه و مد پرستی ۴۳
۲۴. دنیا و سرگرمی ۴۵
۲۵. فراوانی نعمت ها ۴۶
۲۶. فراوانی ها و جلوه گری ها ۴۷
۲۷. نیت های نا خالص ۴۸
۲۸. شرک و ریا ۴۹
۲۹. کارشناسی های ناقص ۵۰

۳۰. ستم گری ۵۱
۳۱. استبداد رأی ۵۲
۳۲. پیروی از لغزش نخبگان ۵۳
۳۲. تعهد بر گناه ۵۴
۳۴. شکم بارگی ۵۵
۳۵. تأیلات نابجا ۵۶
۳۶. خوش شیفگی ۵۷
۳۷. دو پرده بازدارنده ۵۸
۳۸. دنیای پر زرق و برق ۶۰
۳۹. پیشوایان گمراهی ۶۱
۴۰. فتنه گران ۶۳

مقدمه

الْيَوْمَ يَنْسَى الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ...
ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَ عَلَيْهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُ
مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ.^۱

وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ.^۲
آسیب شناسی اصطلاحی پزشکی و به معنای دانش
تشخیص عضو یا بافت آسیب دیده بدن و نخستین گام
در درمان بیمار است. این واژه به تدریج برای شناخت نقاط

۱. مائده ۳

۲. انفال ۵۳

۳. بقره ۲۱۱

آسیب دیده در اشیاء رایج گردید و در ادبیات امروز به صورت مضاف و برای بررسی، تشخیص و شناخت ضعف‌ها، ناهنجاری‌ها، نواقص، ناتوانی‌ها و عوارض جسمی، روحی، فردی، اجتماعی و نیز اعتقادی، اخلاقی، روانی، سیاسی، اقتصادی و... به کار می‌رود.

پیش‌بینی آسیب و پیشگیری از وقوع آنها یکی از نشانه‌های بارز خردورزی در انسان و نگرانی از آسیب‌های احتمالی نخستین واکنش روحی انسان در برابر آن است که متناسب با درک میزان خطر آفرینی آسیب و عواقب و پیامدهای آن نگرانی نیز شدیدتر و روان انسان را پریشان‌تر می‌کند. و تشخیص درست عوامل آسیب‌زا و زمینه‌های تأثیرپذیری از آن و اقدام متناسب برای مقابله با آن، انسان را از آسیب‌زدگی در امان و از نگرانی می‌رهاند.

مرحوم علامه طباطبائی در تفسیر آیه: «الَّذِينَ كَفَرُوا...» می‌نویسد: آنچه عامل نگرانی از کفار بوده مرتفع

شده و کفار از آسیب رساندن به دین شما ناامید شده اند، اما این نگرانی - یا آسیب - ممکن است از سوی خودتان پیش آید و شما با ناسپاسی از نعمت الهی، آن را از دست بدهید؛ زیرا «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ...» در این صورت جای نگرانی هست؛ زیرا «وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ فِدٍ مَا حَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ..»

این تهدید و نگرانی را پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله و سلم در ضمن احادیث بسیاری که از ایشان نقل شده ابراز نموده و ترس از تبدیل نعمت و جابجایی سبک زندگی دینی با زندگی جاهلی و شیطانی، توسط خود مسلمانان را با تعبیرهای گوناگون بیان نموده اند.

در ضمن چهل حدیثی که برگزیده شده توجه به دنیا و مظاهر و جلوه های آن ۱۳ بار تکرار شده و پیروی از هوس و هوس ۵ بار آمده، از لغزش دانشمندان - نخبگان - وریا (شرک کوچک) و پیشوایان گمراه کننده و نیز شکم بارگی و شهوت

از هریک در ۴ مورد اظهار نگرانی شده است. رشوه و تفسیر به رأی سه بار و آرزوهای طول و دراز، طمع و حرص، قرآن را چونان متن های باستانی و تشریفاتی خواندن، رفاه زدگی، اعتماد به پیشگویی های تخمینی و عدم اعتماد به تقدیرات الهی و استم به مردم هریک دو بار عامل نگرانی شمرده شده است. و در نهایت از مواردی چون: نفاق، پیشوایان گمراه، سبک شماری دین، قطع رحم، رهبران نالایق، فرماندهی سفیهان، خونریزی، کشتن فرزندان پیامبران، ایجاد فضای امنیتی، فتوای غیر عالمانه، داری ظالمانه، سوء تدبیر، گمراهی پس از معرفت، فتنه های همراه کننده، علم بی عمل، خمر و مشروبات مست کننده، استبداد رأی، خود شیفتگی، تعمّد در گناه، خواب بسیار، کسالت و تنبلی، ضعف یقین، دیدگاه های غیر کارشناسانه و فتنه گری نخبگان نیز به عنوان عامل نگرانی نام برده شده است.

جزاین احادیث که همگی از وجود مقدس رسول خاتم صلی الله علیه و آله و سلم نقل شده است و این از شگفتی های تاریخ

در بیان نگرانی های مردم از رهبران و پیشوایان

اجتماعی اسلام است، هشت یانه حدیث با عنوان اصطلاحی «آفت» و شامل ۱۰ تا ۱۲ آسیب نیز نقل شده است. ششمین حدیث نخست از پیامبر خدا ﷺ است:

۱- قال رسول الله ﷺ: «آفة الدين الهوى» آفت دین «هوی و دوس» است.

۲- وقال ﷺ: «آفة الدين سوء الظن» آفت دین «بدگمانی» بدبینی است.

۳- وقال ﷺ: «آفة الدين ثلاثة: فقيه فاجر وإمام جائر ومجتهد جاهل» آفت دین سه گروه است: «دین شناس گنه کار»، «رهبر ستمکار» و «تلاشگر (در عبارت) نادان».

۴- وقال ﷺ: «لكل شيء آفة تفسد، وآفة هذا الدين ولادة السوء» برای هر چیزی آفتی است که آن را فاسد می سازد.

۱. شرح فارسی شهاب الاخبار: ۲۴.

۲. عیون الحکم و المواعظ لیثی: ۱۸۲ (الفصل التاسع عشر) این حدیث در درو و عرواز امیرالمؤمنین علی نقل شده است.

۳. کنز العمال، ج ۱۰: ۱۸۳ حدیث ۳۸۹۵۴.

۴. کنز العمال، ج ۶: ۲۳ حدیث ۱۴۶۷۲.

و آفت این دین «حاکمان ناشایست» است.

۵- وقال سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ : لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ وَ آفَةُ الْإِسْلَامِ بَنُو أُمِّيَّةٍ وَ بَنُو

مَرَوَانٍ^۱ « برای هر چیزی آفتی است و آفت دین اسلام بنی امیه و بنی مروان است.

۶- حدیث بالا را مرحوم علامه حلی بدین صورت نقل کرده است: «آفَةُ هَذَا الدِّينِ بَنُو أُمِّيَّةٍ^۲ آفت این دین بنی امیه است.

۷- و مشابه حدیث فوق از حضرت امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام نقل شده است: «لِكُلِّ أُمَّةٍ آفَةٌ وَ آفَةُ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَنُو أُمِّيَّةٍ^۳ هر امتی را آفتی است و آفت این امت بنی امیه است.

۸- امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَام در ضمن خطبه ای می فرماید: «... وَ الْحَسَدُ آفَةُ الدِّينِ^۴ حسد آفت دین است.

۱. شرح الاخبار- از عبدالله بن مسعود -، ج ۲: ۱۴۸.

۲. نهج الحق و كشف الصدق - از عبدالله بن مسعود -، ۳۱۲.

۳. شرح الاخبار، ج ۲: ۵۲۸ حدیث ۴۵۳.

۴. کافی، ج ۸: ۱۹.

۹- و امام صادق علیه السلام حسد را با خود شیفتگی و فخر فروشی همراه نموده می فرماید: «آفة الدين الحسد والعجب و الفح»

حدیث نگرانی های پیامبر خدا ﷺ

در پایان اشاره به این نکته لازم است که تکرار برخی از آفت ها و آسیب ها در احادیث و تأکید بر برخی از آنها - بویژه در مواردی که به صورت حصر و یا افعال تفضیل (ترسناک ترین) آمده - می تواند نشانه اهمیت آن و یا به تناسب متغیرات دیگری همانند زمان یا مکان و شرایط مختلف باشد.

و سخن آخر اینکه غالب این عوامل - که در احادیث از آنان نام برده شده - هنوز هم از منظر دلسوزان جامعه اسلامی نگران کننده است و خطر آفرین! و خدای بزرگ نیاورد آن روزی را که هریک از ما در کنار سفره اسلام و قرآن نشسته باشیم و زنا و زانیان باعث نگرانی پیامبر مهربانی گردد.

آمین یا رب العالمین
محمود لطیفی